

ATENE

- nastale z združitvijo več dorskih vasi
- glavna boginja je bila Atena
- na začetku v ospredju kmetijstvo, a zaradi slabih razmer se je začela krepiti obrt in trgovina in pomorstvo
- imeli so rudnik srebra –laurion
- imeli so marmor- grajenje bivališč, palače, izvoz

politična ureditev

- bila je kraljevina – monarhija
- kralj se imenuje basilevs
- monarhija začne pešati zaradi plemstva (eupatridi)
- l. 682 konec monarhija
- namesto kralja vlada **9 arhontov** iz vrst plemstva –menjali so se vsako leto
- po tej dobi so odšli v **areopag** –svet starešin
- **aristokratska republika**- zaradi te ureditve nastajajo velike razlike med prebivalci. Zelo so trpeli kmetje- veliko zadolževanje
- velika nevarnost nemirov zato se pojavijo reforme

Drakon

- atenski zakonodajalec, dal je zapisati zakone (l.621)
- odpravi krvno maščevanje
- stroga zakonodaja (ukradeno jabolko je lahko že smrtna kazen)

Solon

- izvolili so ga za arhonta
- atenam je uspel ponovno pripojiti otok Salamina
- imel je posebna pooblastila
- gospodarske reforme na področju kmetijstva
- kmetom črtal vse dolgove
- prepoved zadolževanja za osebno svobodo
- na državne stroške je odkupil vse ljudi iz suženjstva ki so tja prišli zaradi zadolževanja
- uvede zemljiški maksimum
- uvede timokracijo (delitev ljudi po bogastvu)
- petstomerniki - najbogatejši
- vitezi
- zeugiti
- svet štiristotih - bule (politični organ)
- teti – najrevnejši (niso plačevali davke, brez političnih pravic)
- heleiaia – porotno sodišče (smeli sodelovati tudi teti)
- vsak lahko toži vsakega
- zmanjšana moč aristokracije
- položaj posameznika odvisen od sposobnosti
- v Atenah postaneta najpomembnejša obrt in trgovina
- povečanje oljčnih nasadon
- reformacija merskega sistema – postane enoten za vso državo
- solon se prostovoljno izseli

borba za oblast (3 stranke)

- poljanska (združeni aristokrati)
- obmorska (meščani obrtniki in trgovci)
- gorjanska (vključeno kmečko prebivalstvo)

PIZISTRAT

- pregnan politik iz vrst poljanske stranke
  - obtožil pomorce in gorjance da so ga napadli (malo se je ranil)
  - dobil je stražo, z njo zavzel akropolo in postal glavni
  - uvede tiranijo (l. 560 pr.kr)
  - podpiral je kmete, trgovce, obrtnike
  - vnaprej je odkupoval pridelke
  - znižal davke
  - javna dela
  - nove stavbe- vodovod, kanalizacija
  - po njegovi smrti ga zamenjata sinova
- obrtniki dobili delo

HIPIJ, HIPARH

- Hiparh -po nekaj letih je ubit
- Hipij se poveže z perzijci – atene pod vodstvom Klistena
- preženejo hipija iz aten s pomočjo špartancev leta 510 pr. kr
- KLISTEN uvede ostrakizem ali črepinjsko sodbo (preprečevanje tiranije)
- Klisten kasneje izvoljen za arhonta
- ponovno reformira atensko družbo
- ustanovi 10 fil
- ustanovi svet petstotih –iz vsake file 50 članov
- v svet lahko izvoljen vsak starejši od 30 let
- vsaka fila zadolžena zbrati 1 pehotni in 1 konjeniški polk – vodijo jih strategji